

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mpkf.35.018/2024/3.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a ügyvédi iroda1 (cím12., ügyintéző: dr. Kovács Dóra ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a ügyvédi iroda2 (Cím7, ügyintéző: dr. Friedmann Róbert ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1.) I. rendű és a **alperes2e** (cím13) II. rendű alperesek ellen munkaviszony megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 24.M.70.031/2021/107. számú végzésével szemben a felperes által 108. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

végzést:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja és elrendeli, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja.

A felperes fellebbezési költségét 20.000 (húszezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. február 8. napján meghozott 24.M.70.031/2021/107. számú végzésével a pert megszüntette az I. és a II. rendű alperessel szemben és a felperest kötelezte az I. rendű alperes részére 12.000 forint perköltség megfizetésére. Rendelkezett továbbá az eljárási költségek és az eljárási illeték viseléséről.

[2] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes öregségi nyugellátás iránti kérelmét azért utasította el a nyugdíjbiztosító szerv, mert a felperes nem rendelkezett a nők kedvezményes öregségi teljes nyugdíjához szükséges legalább 40 év szolgálati idővel, azon belül 32 év keresőtevékenységgel járó biztosítási jogviszonnyal. A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy az I. rendű alperessel 1993. július 1-je és 2008. május 31. napja között munkaviszonyban állt.

[3] Az elsőfokú bíróság ismertette a megelőző eljárás adatait, mely során a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 66.M.3345/2016/52. számú ítéletével elutasította a keresetet, mert nem találta bizonyítottnak a munkaviszony fennállását. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2.Mf.31.060/2020/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Végzésében előírta a munkáltató személyének tisztázását, továbbá a joghatóság kérdésének vizsgálatát nemzetközi közjogi és magánjogi értelemben is, figyelemmel a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (Nmjtvr.) 9. § és 10. §-ára és a 62/C. § c) pont és 62/E. § (1) bekezdésére.

[4] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes legutóbbi keresetváltoztatásában megjelölt I. és II. rendű alperesek tekintetében a kereset beadásakor hatályban volt a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 50. § (1) bekezdése szerinti feltételek fennállását vizsgálta. A Pf.I.20.449/1965. számú döntésre utalva kifejtette, hogy a felperes bizonyítási érdeke volt az általa megjelölt alperes perképeségének az igazolása.

[5] Az eredeti eljárásban az I. rendű alperes elismerte a jogképességét, illetve azt, hogy Magyarországon munkáltatóként működött. Ezzel kapcsolatban okirati bizonyítékok (munkaszerződések, társadalombiztosítási nyilatkozatok) is rendelkezésre álltak. A perben az I. rendű alperes azt is elismerte, hogy a felperes 2003-2008. között munkaviszonyban állt vele. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során beszerzett, az külföldi állam Igazságügyi Minisztériumától származó átírat alapján megállapította, hogy a külföldi országokban működő Alperes1ok az orosz állam, mint külföldi állami szerv képviselőjének minősülnek egy másik állam területén, ezért önálló polgári jogi jogképességgel nem rendelkeznek. A jogképességről a küldő állam jogszabálya vagy kormányközi megállapodás rendelkezhet. Az elsőfokú bíróság ebből arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes jogképessége nem állapítható meg, ezért vele szemben a pert a rPp. 130. § e) pontja és 157. § a) pontja alapján megszüntette.

[6] A II. rendű alperest illetően a joghatóságot arra tekintettel vizsgálta, hogy a perbeli időszakban Magyarország még nem volt uniós tagállam, ezért a keresetindítás időpontjára tekintettel az Nmjtvr. szabályait kellett alkalmazni. Emiatt annak ellenére, hogy a kereset benyújtásakor, tehát 2016. novemberében már hatályban volt a Brüsszel I.a. rendelet (1215/2012/EK rendelet), azt jelen perben nem lehetett alkalmazni.

[7] Az elsőfokú bíróság kifejtette, az külföldi állam1 Igazságügyi Minisztériuma perbeli nyilatkozata azt erősítette meg, hogy Magyarország és az külföldi állam1 között nem volt kétoldalú egyezmény az I. rendű alperesként megjelölt kulturális központ működésére vonatkozóan. Az elsőfokú bíróság az Nmjtvr. 62/C. § c) pont alapján megállapította, hogy a joghatósági szabályokra figyelemmel a II. rendű alperes külföldi állami szervnek minősült, ezért az őt érintő perben magyar bíróság csak a jogszabályban meghatározott kivételek esetén járhat el. Tekintettel arra, hogy a perben nem állt rendelkezésre a külföldi állami szerv immunitásáról történő lemondásra irányuló nyilatkozat, ezen kívül a per tárgya nem polgári jogviszonyból eredő követelés volt, a magyar bíróság joghatósága kizártnak minősült. Ezért a II. rendű alperessel szemben a rPp. 130. § (1) bekezdés a) pontja és 157. § a) pontja alkalmazásával rendelkezett a per megszüntetéséről.

[8] Megállapította továbbá, hogy az Nmjtvr. 2001. április 30-ig hatályos 57. §-a alapján sem állt fenn magyar bíróság joghatósága. 2001. július 1-jétől megváltozott a jogszabály szövege, ettől az időponttól lehetővé vált a magyar bíróság előtti igényérvényesítés, amennyiben a jogvita tárgya a külföldi állam vagy állami szerv által foglalkoztatott magyar állampolgárságú és belföldi lakóhellyel rendelkező természetes személy munkaszerződése, vagy munkavégzésére irányuló jogviszonya, amennyiben a munkavégzés helye belföldön volt. Ez azonban abban az esetben nem alkalmazható, amennyiben a munkavállaló a küldő állam polgára. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes 2003. novemberétől minősült magyar állampolgárnak, tehát az állampolgárságára tekintettel a joghatósággal összefüggő kivétel szabály alkalmazására nem volt lehetőség.

A felperes fellebbezése

[9] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen az elsőfokú határozat megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte, másodlagos kérelme az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezésére irányult.

[10] Fenntartotta, hogy a kereset tárgya a munkaviszony fennállásának a megállapítása, amit az Mt. 6. §, 7. §-ával és a nyugdíj megállapításához fűződő jogával indokolt.

[11] Az I. rendű alperest illetően előadta, hogy az elsőfokú bíróság döntése ellentmond a tényeknek és kizárólag a felperes számára eredményez hátrányos helyzetet. A tények szerint az I. rendű alperes jogokat szerez, kötelezettségeket vállal, önálló jogalanyként viselkedik és munkáltatóként munkaszerződéseket köt, hatóságok és bíróságok előtt is eljár. Ezzel ellentétes következtetés esetén a felperest érné hátrány annak ellenére, hogy nincs olyan szabály, ami alapján az I. rendű alperes jogképessége vitatható.

[12] Az I. rendű alperes jelen perben elismerte, hogy 2003. szeptember 1-je és 2008. május 31. napja között munkaviszonyban állt a felperessel. A társadalombiztosítási és egyéb hatóságok előtt is elismerte a munkaviszony fennállását, jövedelemigazolást is kiállított 1995. és 1998. évre. A perben bizonyított, hogy másokkal is kötött munkaszerződést, mely alapján munkabért és járulékokat fizetett és a hatóságok számára munkáltatóként nyilatkozott. Ezzel kapcsolatban a felperes hivatkozott a házastársa munkaviszonyával kapcsolatos jogerős döntésre is. Jelen perben az I. rendű alperes azt is elismerte, hogy Magyarországon munkáltatónak minősül, bejelentett munkavállalókat foglalkoztat, a magyar jogszabályok alapján jogképes. Ezt alátámasztja, hogy a perben jogi képviselőt hatalmazott meg. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) a becsatolt határozatában az I. rendű alperest ügyfélnek tekintette és rendelkezett a kérelme alapján.

[13] Azt, hogy a felperes a külföldi állam³, illetve később az külföldi állam¹ Magyarországi Képviseletén teljesített szolgálatot, a Külügyminisztérium nyilatkozatán kívül semmilyen bizonyíték nem támasztotta alá és ez a nyilatkozat ellentmondott a peradatoknak. A felperes igazoltan 1990-93. között dolgozott a külföldi állam³ nagykövetségén szovjet állampolgárként. Ezt követően azonban külföldi állam², majd magyar állampolgár lett, orosz állampolgár nem volt. A Külügyminisztérium nyilatkozatával kapcsolatban az elsőfokú eljárás során kifejtett érvelését is fenntartotta, előadva, hogy a minisztérium által megjelölt 2000. december 31-i dátum jelentősége számára nem ismert, mert ebben az időpontban semmilyen változás nem történt a jogviszonyában. Vitatta a Külügyminisztérium perbeli nyilatkozatait a nemzetközi szokásjoggal összefüggésben, mert az sem írhatja felül a tényeket, illetőleg az okiratok tartalmát.

[14] Az elsőfokú bíróság az külföldi állam¹ Igazságügyi Minisztériuma átiratából csak egy mondatot ragadott ki az eljárást megszüntető végzésében, emiatt téves következtetésekre jutott. Az orosz minisztérium a pontosító kérdéseket tartalmazó megkeresésre már nem válaszolt, ugyanakkor a perben a felperesi indítványra meghallgatott tanú alátámasztotta, hogy a külföldi országokban működő Alperes¹ok önálló és jogképes munkáltatónak minősültek, munkaviszony létesítésére lehetőségük volt. A képviseletek vezetője jogosult munkaszerződést kötni a fogadó állam állampolgáraival és munkáltatói jogkört is gyakorolt. Ebből az következett az elsőfokú bíróság döntésével ellentétben, az I. rendű alperes köthetett munkaszerződést, az igazgató gyakorolhatta a munkáltatói jogokat és az egyéb, a munkáltatót megillető jogokat. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság döntése ellentétes a józan ész követelményével, hiszen a felperes nem vitatottan 2003-2008. között munkavállalója volt az alperesnek.

[15] Amennyiben nem állapítható meg az I. rendű alperes jogképessége a NAV határozatra is figyelemmel, munkáltatóként a II. rendű alperes állapítható meg.

[16] Az Nmjtvr. 61. § és 62/E. §-a alapján fennáll a magyar bíróság joghatósága az ügyben, mert a felperes Magyarországon végzett munkát, a peresített időszakban végig

belföldi lakóhelye volt. Ezen kívül magyar, illetve külföldi állam² állampolgár volt és nem orosz, tehát nem minősült a küldő állam állampolgárának.

[17] A keresetindítás időpontjában már alkalmazandó volt a Brüsszel I.a. rendelet, amely szintén azt támasztja alá, hogy fennáll a magyar bíróság joghatósága. Ezzel egyező rendelkezést tartalmaz a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény 84. § (2) bekezdése is. A magyar bíróság joghatóságát a törvény 91.§-a szerint az is megalapozza, amennyiben az alperes anélkül bocsátkozik perbe, hogy a joghatóság hiányát kifogásolná. Jelen perben az alperes 2017. január 19-én ellenkérelmet terjesztett elő és csak később, 2017. júniusában vitatta a joghatóságot, miután már perbe bocsátkozott.

[18] Az I. rendű alperes nem terjesztett elő észrevételt.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[19] A felperes fellebbezése alapos.

[20] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során a másodfokú bíróság határozatában előírtaknak csak részben tett eleget, ezért a döntése érdemi felülbírálatra nem volt alkalmas.

[21] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2.Mf.31.060/2020/9. számú végzésében a következőket írta elő az elsőfokú bíróság számára.

[22] A perben elsődlegesen tisztázandó a joghatóság/immunitás, az alkalmazandó jog és a jogképesség kérdése, amelyet az elsőfokú bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia. A fenti körülmények teljeskörű tisztázását nem pótolja az alperes munkáltatói minőséget és jogképességének fennállását elismerő nyilatkozata.

[23] A megismételt eljárásban mindenekelőtt arról kell állást foglalni, hogy a magyar bíróság az adott jogvitában eljárhat-e. Ennek kapcsán nem hagyható figyelmen kívül a Külgazdasági és Külügyminisztérium Nemzetközi Jogi Főosztályának, az alperes 10. sorszámu beadványában foglaltakkal egyező tartalmú tájékoztatása, amely alapján kérdéses, a felperes helyesen jelölte-e meg a munkáltató személyét. Amennyiben a minisztériumi tájékoztatásnak megfelelően alperesnek az külföldi állam¹ minősül, vizsgálni kell, a magyar bíróságnak van-e a nemzetközi közjogi értelemben vett joghatósága, az alperes rendelkezik-e immunitással. Amint az Európai Unió Bírósága (EUB) megállapította a C-154/11. számú Mahamdia ügyben hozott határozatában, az immunitási kérdéseket a nemzetközi szokásjog

szabályozza. Ennek szabályait a 2016. november 29-ei keresetindítás időpontjában az Nmjtvr. 62/C. § c) pontja, illetve 62/E. § (1) bekezdése állapította meg, a nemzetközi joggal összhangban. Ezek alapján a magyar bíróság eljárhatott akkor, ha a külföldi állam a mentességről lemondott vagy az ügy tárgya a 62/E. § (1) bekezdésben említett jogviszonyt érintette. A 62/E. § (1) bekezdés b) pontja szerint külföldi állam vagy külföldi állami szerv elleni eljárásra magyar bíróság vagy más hatóság joghatósággal rendelkezik, amennyiben az eljárás tárgya a külföldi állam (külföldi állami szerv) és magyar állampolgárságú vagy belföldön lakóhellyel rendelkező természetes személy közötti munkaszerződésből vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból eredő jog vagy kötelezettség, feltéve, hogy a munkavégzés helye belföldön van, illetve utoljára belföldön volt; kivéve, ha a munkavállaló a munkáltató küldő állam állampolgára. Erről az elsőfokú bíróságnak a minisztériumok tájékoztatására is figyelemmel állást kell foglalni.

[24] A nemzetközi közjogi értelemben vett joghatóság fennállását követően lehet vizsgálni a nemzetközi magánjogi értelemben vett joghatóságot a keresetindítás 2016. november 29-ei időpontjára figyelemmel a Brüsszel I.a. rendelet szabályai alapján. A 73. cikk (3) bekezdése értelmében e rendelet nem érinti azoknak a kétoldalú egyezményeknek és megállapodásoknak az alkalmazását, amelyeket valamely tagállam egy harmadik állammal kötött, a 44/2001/EK rendelet hatálya lépésének időpontja előtt és amelyek az e rendelet hatálya alá tartozó ügyeket érintenek. Az EK rendelet tehát kétoldalú egyezmény hiányában alkalmazandó.

[25] Nemzetközi megállapodás hiányában a joghatóságról a Brüsszel I.a. rendelet 20. cikkében és 21. cikkében foglaltak alapján kell állást foglalni, miszerint amennyiben a munkavállaló a tagállam területén lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkező, azonban valamely tagállam területén fiókteleppel, képviselettel vagy más telephellyel rendelkező munkaadóval köt egyedi munkaszerződést, a munkaadóra a fióktelep, képviselet vagy más telephely működéséből származó jogvitában úgy kell tekinteni, mintha lakóhelye vagy székhelye az említett államban lenne. A „telephely” fogalmával kapcsolatban irányadó az EUB jogértelmezése (C-154/11. sz. Mahamdia ügy), miszerint a „fióktelep”, „képviselet” és „más telephely” fogalma egy olyan tevékenységi központ fennállását feltételezi, amely a külvilág számára tartósan valamely anyavállalkozás részeként jelenik meg.

[26] Az alkalmazandó jogot illetően két vagy többoldalú nemzetközi megállapodás hiányában a perbeli időszakban irányadó Nmjtvr. 1. és 2. §-aiból kell kiindulni, mely szerint e törvényerejű rendelet célja annak meghatározása, hogy melyik állam jogát kell alkalmazni, ha polgári jogi, családi jogi vagy munkajogi jogviszonyban külföldi személy, vagyontárgy vagy jog (a továbbiakban: külföldi elem) szerepel és több állam joga alkalmazható. Továbbá milyen joghatósági és eljárási szabályok alapján kell eljárni külföldi elemet tartalmazó jogvitában, azzal, hogy nem lehet alkalmazni e törvényerejű rendeletet olyan kérdésben, amelyet nemzetközi szerződés szabályoz. Az előbbieket mellett a 9. § értelmezése is szükséges azzal, hogy a felek jogválasztása utólagos is lehet. A gyakorlat szerint a jogválasztás lehetősége nem korlátozódik a szerződéskötés időpontjára, a felek bármikor, a szerződés bármely stádiumában vagy a jogvita kialakulása után akár az eljáró bíróság előtt is megállapodhatnak a szerződésükre irányadó jog kikötéséről, akár hallgatólagosan is.

[27] Külön kérdésként vizsgálandó, hogy az alperes a perbeli időszakban lehetett-e munkáltató. A munkáltatói képesség vonatkozásában elsősorban bilaterális egyezmény, ennek hiányában a nemzetközi magánjogi tvr. 9. §-a és 18. §-a alapján kell dönteni, vizsgálva a keresetlevél előterjesztésének időpontjában fennálló jogképességet.

[28] Az Nmjtvr. 18. §-a előírja, a jogi személy jogképességét, gazdasági minőségét, személyhez fűződő jogait, továbbá tagjainak egymás közötti jogviszonyait személyes joga szerint kell elbírálni. A jogi személy személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén nyilvántartásba vették. Ha a jogi személyt több állam joga szerint vették nyilvántartásba, vagy az alapszabályban megjelölt székhelyen irányadó jog szerint nyilvántartásba vételére nincs szükség, személyes joga az alapszabályban megjelölt székhelyen irányadó jog. Ha a jogi személynek az alapszabály szerint nincs székhelye, vagy több székhelye van, és egyik állam joga szerint sem vették nyilvántartásba, személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a központi ügyvezetés helye van.

[29] Az elsőfokú bíróság az eljárást megszüntető végzésében az I. rendű alperes vonatkozásában az külföldi állam1 Igazságügy Minisztériuma átiratában foglaltakra alapította a döntését és az alapján azt állapította meg, hogy a kulturális központok a külföldi állami szerv képviseleteinek minősülnek egy másik állam területén, ezért a jogképességük a küldő állam jogképességéből származik. A jogképesség kereteit a küldő állam jogszabályai és a kormányközi megállapodás határozza meg. Az elsőfokú bíróság ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes önállóan nem jogképes.

[30] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest illetően azonban nem a másodfokú bíróság végzésében foglaltak szerint járt el, mivel úgy foglalt állást az I. rendű alperes jogképességét illetően, hogy ezt megelőzően nem vizsgálta a joghatóság kérdését. A jogképesség kérdésében ugyanis akkor lehet állást foglalni, amennyiben a magyar bíróságnak van joghatósága az adott jogvitában eljárni.

[31] A másodfokú bíróság hivatkozott végzése szerint szükséges tisztázni, hogy a felperes helyesen jelölte-e meg a munkáltató személyét, felmerül-e, hogy a minisztériumi tájékoztatásokra tekintettel alperesnek egy külföldi állam minősül. Ez amiatt is indokolt, mivel a felperes a megismételt eljárásban újabb alperest is megjelölt a perben. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során ismételt megkereséseket foganatosított, de ezek tartalmát nem értelmezte, illetve nem tett megállapításokat. Valamennyi hatóság, így a Magyar Külügyminisztérium, továbbá az Igazságügyi Minisztérium és az Orosz Igazságügyi Minisztérium is azt rögzítette, hogy az orosz kulturális intézeteknek nincs önálló jogalanyisága, azokat a küldő állam részének tekinti a fogadó állam hatósága, így önállóan nem is perelhető és a küldő állammal szemben kell pert indítani. Az külföldi állam1 Igazságügyi Minisztériuma egyezően a Magyar Külügyminisztériummal azt is közölte, hogy a kulturális intézetek, ekként az I. rendű alperes köthetett munkaszerződéseket és létesíthetett

munkaviszonyt. Az elsőfokú bíróság azonban az előbbieket nem értékelte a keresetben megjelölt alperesek személyét illetően.

[32] Az Nmjtvr. 62/C. pontja szerint nem járhat el magyar bíróság külföldi állam, vagy külföldi állami szerv elleni eljárásban, kivéve, ha a külföldi állam a mentességről kifejezetten lemondott, vagy az eljárás tárgyát a 62/E. § (1) bekezdésében meghatározott polgári jogviszony képezi. A 62/E. § (1) bekezdés b) pontja szerint külföldi állam, vagy külföldi állami szerv elleni eljárásra magyar bíróság vagy más hatóság joghatósággal rendelkezik, amennyiben az eljárás tárgya a külföldi állam vagy külföldi állami szerv és magyar állampolgárságú vagy belföldön lakóhellyel rendelkező természetes személy közötti munkaszerződésből, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból eredő jog vagy kötelezettség, feltéve, hogy a munkavégzés helye belföldön van vagy utoljára belföldön volt. Mindezek alól viszont kivételt képez, ha a munkavállaló a munkáltató külföldi államnak az állampolgára.

[33] Az elsőfokú bíróság a megkeresések alapján azt helyesen rögzítette, hogy nincs kétoldalú egyezmény az I. rendű alperest illetően, azonban tévesen mellőzte a Brüsszel I.a rendelet alkalmazását.

[34] Az elsőfokú bíróság az ítéltábla végzésében kifejtett szempontokat az I. rendű alperes vonatkozásában egyáltalán nem vizsgálta, nem tett megállapításokat a joghatóságról, ennek hiányában vonta értékelése körébe az I. rendű alperes jogképességét.

[35] A II. rendű alperest illetően azért nem volt lehetőség az érdemi döntés felülbírálatára, mert az elsőfokú bíróság a II. rendű alperessel sem a keresetet, sem az eljárást megszüntető végzést nem közölte, továbbá semmilyen adat nem áll rendelkezésre arról, hogy a II. rendű alperes azon kívül, hogy az Orosz Igazságügyi Minisztérium átiratában szerepelt, mi alapján perelhető a felperes munkaviszonyával kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság lényegében az Nmjtvr. alapján a joghatóság alóli kivételek hiánya hivatkozva állapította meg, hogy a magyar bíróságnak nincs joghatósága a II. rendű alperes elleni per lefolytatására. Megállapítását azonban úgy tette, hogy a II. rendű alperessel a keresetet nem közölte, nem tisztázta, hogy a felperes milyen hivatkozással kíván a II. rendű alperes tekintetében igényt érvényesíteni a munkaviszony megállapítása körében, a II. rendű alperes mi alapján minősülhet munkáltatónak ebben a perben. Ezzel kapcsolatban a kereseti kérelem alapvető hiányosságokat tartalmaz, amelyek pótlásáról az elsőfokú bíróság nem intézkedett, figyelemmel a rPp. 130. § (1) bekezdésében foglaltakra.

[36] Az elsőfokú bíróság úgy állapította meg, a felperes esetében az állampolgársága kizárja a magyar bíróság joghatóságát, hogy erre vonatkozóan a magyar honosítás kivételével egyértelmű okirati bizonyíték nem állt rendelkezésre. A felperes csupán előadta a perben, hogy 1994-ig szovjet, majd ezt követően 1994-től 2003-ig külföldi állam² állampolgár volt. Az általa becsatolt, az külföldi állam² útleveléről készült másolat szerint az adott útlevél

1997-től lett kiállítva, tehát nem igazolja az ezt megelőző és a perrel érintett időszakot. Ezzel szemben a Magyar Külügyminisztériumtól beszerezett állásfoglalások eltérő adatokat tartalmaztak a felperes állampolgárságát illetően, mivel a 2019. április 2-i tájékoztatás szerint a felperes a debreceni főkonzulátuson történt foglalkoztatás során 1990-2000. között orosz állampolgárként szerepelt a Külügyminisztérium nyilvántartásában.

[37] Az előbbieknél azért van jelentősége, mert az állampolgársághoz kapcsolódó a joghatóságot érintő szabályok, abban az esetben vehetők figyelembe, ha egyértelműen igazolt a perben az állampolgárság. Amennyiben a felperes orosz állampolgársága megállapítható a perrel érintett időszak valamely részében, az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a peresített időszak egy részére megállapítható-e a joghatósága.

[38] Az előbbiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a joghatóság kérdésében nem tisztázta a releváns peradatokat és tényállást sem állapított meg az I. rendű alperes vonatkozásában. A II. rendű alperes vonatkozásában pedig úgy állapította meg a joghatóság hiányát, hogy egyáltalán nem vizsgálta a II. rendű alperes személyét, a keresetlevél közlésére sem került sor, nem vizsgálta továbbá a joghatóság alóli kivételt megalapozó jogszabályi fennállását és ennek részeként azt sem, hogy a felperes esetében az egyes állampolgárságai pontosan mely időszakban állapíthatók meg.

[39] Amennyiben valamelyik alperessel szemben fennáll a közjogi joghatóság, abban az esetben nem mellőzhető a magánjogi immunitás kérdésének tisztázása. Ebben a körben irányadó az ítéltábla korábbi végzésében kifejtettek szerint a Brüsszel I.a. rendelet, amely a munkaszerződéseknél irányadó joghatósági kérdéseket is szabályozza.

[40] Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe továbbá, hogy a felperes a megismételt eljárás során megváltoztatta a keresetét és a nyugdíjbiztosító szerv határozatára hivatkozva az eredeti keresetben megjelölt időszakhoz képest rövidebb időszakra, 1993. július 1-je és 2003. augusztus 31-e közötti időszakra kéri a munkaviszonya megállapítását.

[41] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a rPp. 258. § (2) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította és a rPp. 252. § (4) bekezdése alapján elrendelte, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság eljáró tanácsa a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak nem tett eleget.

[42] A megismételt eljárás során a 2.Mf.31.060/2020/9. sorszámú korábbi végzésben rögzítettek szerint kell állást foglalni a magyar bíróság joghatósága kérdésében azzal, hogy a felperesnek kell a rPp. 130. §-ának megfelelő keresetet előterjesztetni a II. rendű alperest illetően.

[43] Az ítéltábla a másodfokú eljárás költségét csupán megállapította, annak viseléséről a rPp. 252. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróságnak kell határoznia a megismételt eljárás során.

[44] A másodfokú bíróság a fellebbezést a rPp. 257. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2024. május 23.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró